

Acompanyament i suport al procés de participació per
a l'elaboració de l'Agenda Urbana de Catalunya

Informe resum

JORNADA 4 COHESIÓ SOCIAL

Barcelona, 26 de juny de 2019

Organitzat per:

Equip de facilitació

ARC Mediació Ambiental
arc@mediacionambiental.com

ARC Mediació Ambiental procura contribuir al desenvolupament sostenible utilitzant productes de baix impacte ambiental, prioritzant l'ús del transport públic i portant a terme una gestió eficient dels recursos.

Seguint aquestes directrius, es recomana imprimir aquest document a doble cara, utilitzant paper 100% reciclat post-consum lliure de clor.

Índex

1. INTRODUCCIÓ	4
2. DESENVOLUPAMENT DE LA JORNADA	6
3. ASSISTENTS	7
4. BENVINGUDA INSTITUCIONAL	9
5. RESULTATS PANEL 1. DRET A L'HABITATGE	11
EL PANEL DE PERSONES EXPERTES	11
PERSONES EXPERTES QUE FORMAVEN PART DEL PANEL 1	11
PRINCIPALS APORTACIONS DEL PANEL 1	11
RESULTATS DEL WORKSHOP	14
A) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ A L' HABITATGE ADEQUAT I ACCESSIBLE	14
B) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ A LA RENOVACIÓ DEL PARC D'HABITATGES	16
C) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ A L' ERRADICACIÓ DE L'EMERGÈNCIA D'HABITATGE	18
D) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ ALS NOUS MODELS D'HABITATGE	20
6. RESULTATS SESSIÓ 2. TERRITORIS ARTICULATS	23
EL PANEL DE PERSONES EXPERTES	23
PERSONES EXPERTES QUE FORMAVEN PART DEL PANEL 2	23
PRINCIPALS APORTACIONS DEL PANEL 2	23
RESULTATS DEL WORKSHOP	25
A) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ ALS PETITS MUNICIPIS I AL DESPOBLAMENT RURAL	25
B) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ A L' APROFITAMENT DEL POTENCIAL DEL TERRITORI	27
C) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ ALS SISTEMES URBANS	28
D) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ A L' ARTICULACIÓ METROPOLITANA	29
7. RESULTATS SESSIÓ 3. SEGURETAT I JUSTÍCIA SOCIAL	31
EL PANEL DE PERSONES EXPERTES	31
PERSONES EXPERTES QUE FORMAVEN PART DEL PANEL 3	31
PRINCIPALS APORTACIONS DEL PANEL 3	31
RESULTATS DEL WORKSHOP	33
A) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ A LA SEGURETAT CIUTADANA	33
B) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ AL DRET A LA CIUTAT	34
C) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ LES POLITIQUES MIGRATÒRIES	35
D) PRINCIPALS REPTES EN RELACIÓ A CIUTATS SOCIALMENT RESPONSABLES	36

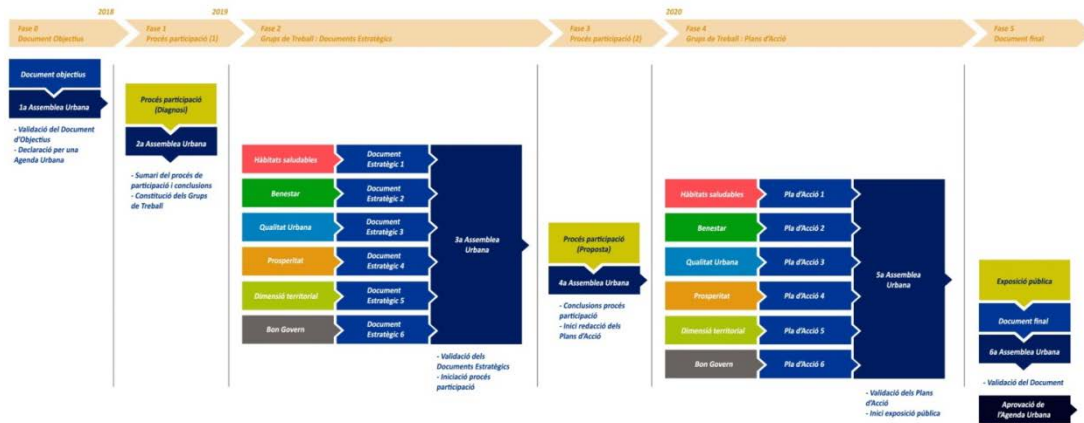
1. Introducció

La Secretaria d'Hàbitat Urbà i Territori del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya està coordinant el procés d'elaboració de l'Agenda Urbana de Catalunya. L'Agenda pretén esdevenir el marc de referència estratègic per a les polítiques públiques dels propers anys, que doni resposta als reptes i oportunitats que es deriven de l'increment de població urbana, amb un enfocament multinivell, pluridisciplinari, de visió integrada i holística.

La seva formulació requereix coneixements tècnics i especialitzats en diversos camps, juntament amb el compromís dels diferents organismes governamentals que afecten a les ciutats i regions, així com les aportacions d'investigadors en temes urbans, del teixit associatiu, del teixit empresarial i de la ciutadania. Per tant, és necessària la participació de tots els actors de Catalunya i, en aquest context, s'ha considerat crucial promoure un **procés de participació de l'Agenda Urbana de Catalunya** per aconseguir aquesta implicació.

A través [d'aquest enllaç](#) es pot accedir a tota la informació actualitzada sobre l'elaboració de l'Agenda Urbana de Catalunya.

En el procés d'elaboració de l'Agenda urbana, es preveu la participació ciutadana en tres moments de les fases de redacció. La primera crida ha tingut lloc entre el juny i el juliol del 2019 i ha tingut com a objectiu la detecció dels principals obstacles, reptes i oportunitats de cadascun dels objectius de l'Agenda i així poder elaborar una diagnosi de la situació actual a partir de les aportacions de la ciutadania i dels experts. Després es preveu una segona prospecció per a conèixer l'opinió sobre els documents estratègics que detallaran les principals vulnerabilitats i reptes per als objectius de l'Agenda i que serviran de base per a l'elaboració dels plans d'acció. La tercera fase d'exposició pública està prevista a finals del 2020, i servirà per validar els Plans d'Acció elaborats pels Grups de Treball de l'Agenda Urbana per part de la ciutadania. De forma sintètica, els processos de participació s'incardinarien amb l'elaboració de l'Agenda Urbana, tal i com s'indica gràficament:

Dins de la primera fase de diagnòstic, s'han organitzat un total de **6 jornades participatives** sobre:

- 1) Processos metabòlics
- 2) Model de ciutat
- 3) Mobilitat urbana
- 4) Cohesió social
- 5) Dimensió ciutadana
- 6) Nova governança

Cada sessió participativa té la mateixa estructura i contempla tres moments de participació amb una part de Panel d'experts seguida d'un workshop o debat entre els actors. Aquest informe resum recull les aportacions fetes durant la quarta jornada, celebrada a Barcelona, el 26 de juny de 2019.

2. Desenvolupament de la jornada

La **Jornada 4 es va celebrar el 26 de juny de 2019**, a la Sala Brigades Internacionals, seu de l'UGT Catalunya, a Barcelona, de 9 a 18.30 hores.

Els objectius d'aquesta jornada eren:

- 1) Aprofundir en el diagnòstic sobre els principals àmbits generadors de cohesió social, des d'una perspectiva àmplia i multiescalar.
- 2) Obrir un espai de participació ciutadana per identificar els principals reptes i oportunitats de la cohesió social als hàbitats urbans.

La sessió de treball constava de tres panels de persones expertes, seguits per un debat entre els assistents d'intercanvi d'opinions i coneixements sobre els temes exposats. Al [següent enllaç](#) es pot descarregar el programa de la Jornada, que va seguir aquest itinerari:

8.45	Acollida i acreditacions
9.00	Benvinguda institucional
9.10	Presentació dels objectius de la sessió 1.
9.15	PANEL D'EXPERTS 1. Dret a l'habitatge
10.15	WORKSHOP 1. Dret a l'Habitatge.
11.45	PAUSA
12.00	Presentació dels objectius de la sessió 2.
12.05	PANEL D'EXPERTS 2. Territoris articulats
13.05	WORKSHOP 2. Territoris articulats
14.35	PAUSA
16.00	Presentació dels objectius de la sessió 3
16.05	PANEL D'EXPERTS 3. Seguretat i justícia social
17.05	WORKSHOP 3. Seguretat i justícia social
18.35	CLOENDA I COMIAT

A continuació es mostra la relació d'assistents i un resum de les aportacions.

3. Assistents

Entitat
ACM, Associació Catalana de Municipis
Agència de l'Habitatge de Catalunya
Ajuntament de Barcelona
Ajuntament de Manresa
Ajuntament de Terrassa
Ajuntament de Viladecans .Unitat de Promoció social, Gent Gran i Dependències.
Àrea Metropolitana de Barcelona
Asociación de Pacientes y Familiares de Cáncer Renal
Associació de Promotores
Associació Lligam per a la inserció social de dones
CAATEEB, Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de Barcelona,
Càritas Diocesana de Barcelona. Àrea d'Acció Social
CCOO, Comissions Obreres de Catalunya
Celobert Cooperativa
Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports
CONC, Comissió Obrera Nacional de Catalunya
Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya
Consell Comarcal Vallès Occidental
Consell General de Cambres Propietat
Coop57 i Universitat Autònoma de Barcelona – IGOP, Institut de Govern i Polítiques Públiques
CPSV, Centre de Política de Sòl i Valoracions de l' Universitat Politècnica de Catalunya
Departament de Justícia. Subdirecció general de Programes de Rehabilitació i Sanitat
Departament de Justícia. Unitat de Recursos Comunitaris
Departament de Territori i Sostenibilitat
Diputació de Barcelona. Oficina d'Habitatge.
ENACE, Entidad Nacional de Auditores y Consultores Energéticos
ERC, Esquerra Republicana de Catalunya
Estudi Mas Valiente Arquitectos i OUA Group
ETSAB, Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona
Fundació Catalunya Europa
Fundació ENT, Innovació Ambiental al servei de la Societat
Fundació Habitat3. Habitatge per a la inclusió social
Fundació Jaume Bofill
Grup Municipal socialista. Ajuntament de Barcelona
IERMB ,Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona
IERMB-UAB Àrea de convivència i seguretat ciutadana
INCASÒL, Institut Català del Sòl
PAH, Plataforma d'Afectats per la Hipoteca

Entitat
PIMEC comerç, Petita i Mitjana Empresa de Catalunya
Pla Estratègic Metropolità de Barcelona. Governança metropolitana i prospectiva
SCOT, Societat Catalana d'Ordenació del Territori
SOGEVISO (Sociedad Gestora de Vivienda Social, empresa del Grupo Banc de Sabadell)
UGT, Unió General de Treballadors de Catalunya. Secretaria Polítiques territorials
Universitat Autònoma de Barcelona

ORGANITZACIÓ

Nom i cognoms	Entitat
Marc Darder Solé	Departament Territori i Sostenibilitat
Bet Sau Raventós	Departament Territori i Sostenibilitat
Pilar Paricio García	Departament Territori i Sostenibilitat
Xavier Carbonell Casadesús	ARC Mediació Ambiental
Mar Fàbregas Reigosa	ARC Mediació Ambiental

4. Benvinguda institucional

Marc Darder Solé, Cap de Servei d'Acció en l'Hàbitat Urbà, dona la benvinguda i presenta els objectius de la Jornada, contextualitzant-la dins del procés d'elaboració de l'Agenda Urbana de Catalunya, explicant que es tracta d'un mandat de l'Assemblea Urbana de Catalunya, espai de concertació format per les diferents administracions catalanes (Ajuntaments, Àrea Metropolitana de Barcelona, Consells comarcals, Diputacions i diferents Departaments de la Generalitat), Societat Civil i teixit socioeconòmic.

A continuació, van intervenir les següents autoritats, donant la benvinguda i analitzant l'elaboració de l'Agenda Urbana de Catalunya en el marc dels seus organismes i competències:

Camil Ros i Duran

Secretari General d'UGT Catalunya

Agustí Serra Monté

Secretari d'Hàbitat Urbà i Territori

Per finalitzar, **Xavier Carbonell Casadesús, d'Arc Mediació Ambiental**, explica el funcionament de la sessió i la dinàmica de participació del workshop.

En el [següent enllaç](#) podeu trobar íntegrament les seves presentacions.

5. Resultats Panel 1. Dret a l'Habitatge

El panel de persones expertes

Persones expertes que formaven part del Panel 1

Lucia Delgado

Portaveu de la PAH Barcelona (Plataforma d'Afectats per la Hipoteca)

Guillem Fernández Evangelista

Economista a Coop57 i doctor en polítiques públiques a la UAB-IGOP

David Mongil Juárez

Cap de l'oficina d'habitatge de la Diputació de Barcelona

Antoni Sorolla

Director d'Acció Social i Relacions Institucionals de SOGEVISO (Societat Gestora de Vivenda Social, empresa del Grup Banc de Sabadell)

Carme Trilla Bellart

Presidenta de la Fundació Hàbitat3, Habitatge per a la inclusió social

Moderador

Josep Casas Miralles

Sub-director general d'Arquitectura, Planificació d'Habitatge i Millora Urbana

Principals aportacions del Panel 1

En el [següent enllaç](#) podeu trobar íntegrament totes les aportacions realitzades pel panel d'experts 1. No obstant això, a continuació es fa un resum de les aportacions dels experts en relació a les preguntes formulades des de l'Agenda urbana de Catalunya o pel moderador del panel:

1. El repte és aplicar la legislació vigent atès que s'entén que és bona i avançada i conté instruments adequats per a fer front a les diferents problemàtiques de l'habitatge. S'ha d'estabilitzar la legislació de manera que no es canviï de marc amb facilitat ja que és un problema estructural i de llarg recorregut.

2. Establir uns objectius clars i mesurables per a definir i solucionar el que es defineix com a mal allotjament o emergència habitacional.
3. Habitatge social: estudiar la possibilitat que s'assoleixi el 15% del total del parc a tot Catalunya i no tingui un preu fixat sinó que variï en funció de l'estructura familiar.
4. Habitatge dotacional: pensar tipologies alternatives d'allotjament per aquells que tenen un nivell d'ingressos molt baix o nul.
5. Estendre l'aplicació de la reserva del 30% d'habitatge de protecció oficial que s'aplica a Barcelona en la rehabilitació a la resta de Catalunya.
6. Millorar el finançament pressupostari de l'habitatge públic de manera que s'assolís com a mínim el 2% i estudiar la implicació de l'Institut Català de Finances per afavorir la manca d'inversió pública, especialment si el finançament privat no arriba.
7. Implicar el tercer sector per ajudar a proveir habitatge social.
8. El futur envelliment de la població requerirà una atenció especial quant a les necessitats funcionals d'aquests grups demogràfics.
9. Millorar les condicions de lloguer per ajustar-los als salaris actuals de la població i per a trobar mecanismes que garanteixin seguretat als propietaris i posin al mercat habitatge exclòs d'aquest.

Resultats del workshop

Les persones participants, juntament amb les persones expertes que havien format part del Panel 1, es van distribuir en 9 grups. Cada grup tenia que respondre a una de les 5 preguntes plantejades inicialment.

Preguntes sobre les que s'havien de fer aportacions en clau de reptes:	Grups que van treballar aquesta pregunta:
Habitatge adequat i accessible <i>Com podem garantir el dret a l'habitatge?</i>	1, 5 i 9
Renovació del parc d'habitatges <i>Podem transformar el parc d'habitatges per aconseguir un balanç de zero emissions?</i>	2 i 6
Mal allotjament <i>Són efectives les mesures orientades a l'erradicació de l'emergència d'habitatge?</i>	3 i 7
Nous models d'habitatge <i>Quin marge hi ha per a innovar en l'habitatge?</i>	4 i 8

Després de dues rondes de treball de cada grup, es van extreure les següents conclusions:

A) Principals reptes en relació a l' HABITATGE ADEQUAT I ACCESSIBLE

GRUP 1,

1. Cal aclarir el llenguatge que emprem, concretament l'abast del significat dels conceptes d'habitatge accessible i adequat, ja que el contingut de les paraules determinen el contingut de les polítiques públiques que despleguem per afrontar aquests temes. Cal unificar criteris, si ens referim a que l'habitatge sigui accessible des d'un punt de vista físic, econòmic, social o de l'entorn.

2. Fer polítiques adequades al territori tenint en compte la diversitat territorial. Cal fer polítiques diana adaptades al territori

3. És indispensable el **suport econòmic** per poder implementar aquestes polítiques des dels Ajuntaments i les administracions més properes que fan les polítiques d'habitatge i han de resoldre la problemàtica de l'accés a la vivenda des de la proximitat.
4. És urgent **adequar l'habitabilitat a la realitat. El marc normatiu en aquest sentit està poc explotat** i estem en una situació d'emergència.
5. **Millorar les diagnosi territorial** per prendre decisions adequades en relació a tots els reptes que s'estan plantejant
6. **Millorar la gestió** i la microgestió de tot el que cal fer per part de les entitats o dels Ajuntament **en relació al mercat del lloguer** .
7. **L'habitatge ha de ser adequat a l'entorn urbà** en el que es troba. És fonamental. Hem de poder preveure quines dificultats imposarà l'entorn quan fem polítiques d'habitatge accessible o polítiques d'habitatge social.
8. Més participació del agents en les polítiques públiques d'habitatge. No es poden posar en marxa aquestes polítiques des d'una intervenció unilateral de l'administració, han de ser participatives.
9. Cal un **full de ruta més clar** resultat de la integració de polítiques sectorials en **una política unitària** que garanteixi l'accés a l'habitatge.

GRUP 5

1. **Posar en col·laboració els sector públic i privat.** Al sector públic li correspondria, per exemple, aportar recursos per entomar la responsabilitat del manteniment del parc i dotar de seguretat jurídica sobretot el petit privat que desitgem que posi el seu habitatge en circulació. Per la seva banda el sector públic s'hauria d'aportar el finançament, que és un factor clau.
2. **Les entitats privades que participin han de tenir un lucre limitat.** de El sector públic pot promoure la participació del privat amb cessions de sòl per exemple però garantint que després hi hagi un retorn cap a l'administració.
3. **Explorar diverses fórmules de tinença sense perdre el caràcter públic de la promoció de l'habitatge.** S'ha parlat de col·laborar amb el sector privat per fer l'habitatge accessible a través de l' HPO contemplant diverses formes de tinença (lloguer, venda, o altres tinences intermitges) però garantint sempre el retorn a l'administració. És l'única manera de tenir un parc públic de vivenda a llarg termini i pensant en les properes generacions.
4. **Optimitzar els recursos i mitjans destinats a la gestió del parc d'habitatge.**

5. Reduir el gap salaris –preus – costos de promoció – de serveis de rehabilitació que fan que l'habitatge actualment hagi deixat de ser assequible.

GRUP 9

1. Les **polítiques d'habitatge han de ser estructurals** amb uns estàndards fixats per llei de caràcter supramunicipal.

2. **L'habitatge de protecció oficial (HPO) ha de ser definit, de lloguer i amb reserva de sòl articulada amb el territori.**

3. La **Generalitat conjuntament amb els Ajuntaments han de liderar i coordinar** els plans de canvis d'aquestes polítiques estructurals.

4. **Recuperar la plusvàlua dels canvis d'ús de sòl en àmbits consolidats i assignar-lo a habitatge de protecció oficial.**

5. Tot el tema de l'habitatge s'ha d'incloure en una bona **planificació urbanística amb sòl dotacional en el que hi hagi la opció de tinença compartida i altre habitatge contemplat a cost zero per la gent sense llar.**

6. **Treballar conjuntament els agents de la ciutat** (ajuntaments, indústria, ciutadania, agents socials, etc..) en el **plans de ciutat i habitatge**. Treballar-ho des de l'expertesa i el consens social.

7. **Reduir significativament la distància que hi ha entre els salaris i els costos per accés a l'habitatge.**

B) Principals reptes en relació a la RENOVACIÓ DEL PARC D'HABITATGES

GRUP 2

1. **Adaptar la renovació a la demanda real d'habitatge.** Per això caldria:

- ✓ Fer una bona diagnosi. Tenir més dades i conèixer quina és realment aquesta demanda en funció de les llars, famílies, petits propietaris que posen el seu habitatge en lloguer
- ✓ Tenir en compte l'envelliment de la població
- ✓ Incloure la diversitat i les noves unitats familiars.
- ✓ Tenir en compte el cicle de vida de l'habitatge i les necessitats que tindrà de manteniment i serveis.

- ✓ Que sigui adaptable als canvis i als nous usos
- ✓ Prevenir aspectes relacionats amb la pobresa energètica tenint compte els usuaris que aniran a viure als habitatges

2. Acompanyar i assessorar a les comunitats de veïns. Moltes vegades la gestió de prendre la decisió de renovació d'un edifici plurifamiliar és força complicada i de vegades els administradors de finques no tenen prou coneixement tècnic o social per trobar solucions o impulsar aquestes dinàmiques. És un tipus d'acció que també es podria fer des de les administracions públiques o a través dels administradors de finques sempre amb l'objectiu de detectar oportunitats i donar resposta a les barreres que es detecten alhora de promoure renovació d'habitatges en vivendes plurifamiliars.

3. S'ha de planificar la renovació sense perdre la diversitat d'usos. No fer intervencions aïllades. Per exemple en els casos en que es comença a fer habitatge a les plantes baixes a costa de perdre altres diversitats d'usos també necessaris per la resta d'habitatges del barri i de la ciutat.

4. Diagnosticar bé la situació del parc construït actual. Hi ha una part d'aquest parc que es va envellint i cal conèixer el seu estat i la dimensió per detectar oportunitats d'intervenir amb la renovació i rehabilitació i incorporar altres mesures d'eficiència energètica o altres aspectes.

5. Prioritzar la renovació versus l'obra nova sempre que sigui possible.

6. La renovació dels habitatges no ha de suposar un encariment del preu ni processos de gentrificació. S'ha de cercar la maner d'incentivar els propietaris amb incentius fiscals o altres mecanismes perquè la renovació no acabi implicant un augment de preu. També caldria explorar fórmules per garantir el finançament de la renovació del parc d'habitatges

GRUP 6

1. Millorar les inspeccions tècniques d'edificis. El problema que tenen aquestes inspeccions és que analitzen els aspectes sobretot estructurals i no tant a nivell funcional i energètic. **Les renovacions haurien de tenir en compte tots aquests aspectes.**

2. Cal sensibilitzar i fer pedagogia a les comunitats de propietaris. S'ha de fer entendre que la renovació dels habitatges és important per poder viure i convida correctament. Tot això té a veure amb la conservació i rehabilitació tant dels edificis com de l'interior dels habitatges.

3. Un dels principals problemes rau en com finançar les renovacions. S'explica com exemple un model que s'està aplicant a Santa Coloma de Gramanet: és l'Ajuntament qui assumeix els costos de les rehabilitacions i després passa quota als

propietaris. Si algú no ho pot pagar, les quotes queden pendents en el registre de la propietat i qui vingui darrera ha d'assumir l'import no pagat de la rehabilitació. Aquest model està funcionant prou bé ja que permet fer front a les despeses totals en un termini més llarg. També a Finlàndia, amb intervenció de tots els actors, hi ha experiències interessants.

Un altra fórmula novedosa per finançar les renovacions pot ser per exemple autoritzar l'ocupació de la part alta dels edificis (equivalent a fer-hi un pis més) i invertir els ingressos generats en la rehabilitació de la resta de l'edifici.

4. Invertir en la millora de qualitat del parc públic. Les administracions públiques (estatal, autonòmiques i locals) tenen la responsabilitat i el lideratge per actuar com a referents en la renovació del parc d'habitatges. Haurien de ser exemplificants.

5. Desplegar en tot el seu potencial la Llei de l' Habitatge. Caldria a més que hi hagués un **Pacte d'Estat** de manera que facilités el desplegament de totes aquestes iniciatives.

C) Principals reptes en relació a l' ERRADICACIÓ DE L'EMERGÈNCIA D'HABITATGE

GRUP 3

1. Definir unívocament el concepte d'emergència habitacional. És un terme que cadascú entenent a la seva manera i convindria aclarir-ne l'abast. Si no sabem el què, no podem concretar el com, el qui i el quan.

2. Augmentar el pressupost i polítiques de gestió d'aquest pressupost. En polítiques d'habitatge sovint el pressupost és la ventafocs. Cal pensar que potser s'inverteix molt en polítiques de lloguer i potser urgiria orientar aquesta despesa cap a un altre concepte. Per això calen les polítiques.

3. Col.laboració interadministrativa. Massa sovint les administracions (Generalitat, Ajuntaments, Diputacions) van cada una per la seva banda.

4. El principal repte són les polítiques preventives. La fórmula no és tant d'evitar les emergències (fins a cert punt inevitables –si cau una casa, no hi podem fer res-) sinó el volum de gent o nous col·lectius que acabi arribant a aquesta situació d'emergència habitacional. Una de les principals mesures preventives és el **lloguer assequible**.

5. Fonamental: prioritzar que la gent no hagi d'abandonar casa seva. Evitar desnonaments o accelerar la rehabilitació dels edificis, eliminar barreres arquitectòniques o qualsevol altre motiu que pot fer marxar a la gent.

6. **Si volem habitatges d'emergència han de ser de tipologia transitòria.** Si és una emergència hi hem de respondre de forma ràpida i no hi pot haver llistes d'espera, i si volem **donar una resposta ràpida no pot anar pels mecanismes tradicional d'accés a l'habitatge**, són massa lents. Hem d'inventar algun mecanisme d'accés ràpid. Caldria pensar en una tipologia d'habitatges transitoris (tipus *mobile-homes*, contenidors o altres) relativament bàsic que fomenti l'interès de millora del que hi va a viure.

7. **Redistribuir la població en el territori.** Les situacions d'emergència es podrien veure alleugides si la població es redistribuís més equitativament per tot el territori. Hi ha municipis que estan perdent població i d'altres massa densos.

8. Per **abordar integralment aquestes accions d'emergència habitacional cal un acompanyament social i polítiques transversals**, com per exemple d'acollida a les persones nouvingudes, de millora d'accés al treball i als serveis com l'ensenyament, de millora de la mobilitat

GRUP 7

1. **No és un tema de polítiques d'habitatge sinó de polítiques socials.** És un tema interadministratiu que sobrepassa les polítiques locals i de fet és una qüestió d'Estat.

2. **Les emergències estructurals i conjunturals tenen solucions diferents.**

3. Cal un **pacte d'Estat per l'accés a l'habitatge** amb garanties i la materialització d'aquest pacte. Són massa les vegades que s'ha intentat i no fructifiquen els esforços.

4. **Abordar la problemàtica des de la supramunicipalitat.** Els ajuntaments sols no poden resoldre les demandes que es generen a la seva ciutat.

5. **El pacte d'Estat ha d'incrementar el parc de l'habitatge. L'habitatge dotacional,** l'habitatge en sòl d'equipament públic, pot ser una de les solucions més immediates per donar resposta a les actuals necessitats sempre que sigui distribuït pel territori, fet que evitarà que es creïn guettos. També s'haurien d'explorar fórmules d'obtenció **d'habitatge buit** que permetin posar-lo a disposició de les necessitats d'emergència.

6. **Incrementar el pressupost.**

7. Tenir una **visió transversal i integrada** i generar aquests recursos habitacionals i posar a disposició els recursos humans que calgui per donar resposta a l'emergència.

D) Principals reptes en relació als NOUS MODELS D'HABITATGE

GRUP 4

1. **Per fer una proposta de models cal fer un anàlisi de la societat.** En base a l'anàlisi de la diversificació de la societat per capes es poden anar generant els models.

2. Aquest **models d'habitatge (nous o no) han de tenir un seguit de característiques** com ara:

- ✓ Han d'estar integrats dins del teixit urbà.
- ✓ Ha de ser inclusius.
- ✓ Fomentar la cohesió social i evitar guetos.
- ✓ Assequibles
- ✓ Accessibles
- ✓ Amb suports

3. De la proposta de models s'ha de **generar un seguit de legislació i la reglamentació derivada** per desenvolupar la llei. També regular com s'ha de gestionar tot i fer-ne un seguiment.

4. **Promoure un procés de participació social i cerca de consens** entre els diferents actors vinculats directament o transversalment amb l'habitatge a l'hora de concretar els models i el desplegament normatiu.

5. **El lideratge ha de ser de l'administració pública** que ha de donar suport a les entitats del tercer sector per fomentar un canvi de consciència social sobre com s'entén el dret a l'habitatge i tema de la propietat.

6. Tot s'ha d'acompanyar d'un **pressupost**.

GRUP 8

1. **Hauríem de pensar en nous models de moltes coses alhora** (de tinença, d'agents, de gestió, físics) **no només en nous models d'habitatge**. Com a punt de partida és fonamental prèviament no posar limitacions de partida i ser flexibles i adaptatius. Estem començant i mica en mica anirem definint amb més precisió com ha de ser el model.

2. **Nou model de tinença**. Parlem de cooperatives de cessió d'ús, masoveria i dret a superfície. En el cas de les cooperatives el reptes són de:

- ✓ Finançament de la promoció per poder ampliar els col·lectius que hi puguin accedir.
- ✓ Models de convivència, atès que actualment ens imaginem les cooperatives molt vinculades a un model de co-habitatge que seria també ampliable a molts col·lectius.

3. **Nous models d'agents.** Dins les possibles variants de col·laboració públicoprivada, caldria impulsar l'acció d'entitats sense ànim de lucre, amb ànim de lucre limitat i les cooperatives. S'ha d'anar diversificant per recolzar a tota aquella gent capaç de generar un nou habitatge alternatiu assequible per aquella gent que no poden accedir als preus actuals de mercat.

4. **Nous models de gestió.** S'ha de passar d'una gestió fins ara molt centralitzada i externa (com ara l'Agència d'Habitatge Públic) a una gestió més propera a nivell municipal que permeti optimitzar la gestió de compra d'habitatge de manera aïllada en diferents promocions.

5. **Nous models físics.** Hi ha d'haver models de tipologies diferents, podem parlar d'allotjaments transitoris però debatent amb més profunditat els seus requisits, de models adaptats preveient el perfil més envellit dels residents...

6. **Habitatge de protecció oficial de qualificació permanent, d'acord però amb caràcter retroactiu** (invertint el que calgui). D'acord en que hi hagi una gran inversió pública en aquest sentit però es va acabant el sòl i s'han de poder recuperar aquest habitatges protegits.

7. **L'habitatge de protecció oficial sempre ha de ser amb dret de superfície**, no s'ha de perdre mai la titularitat pública del sòl.

- Seguretat jurídica pel petit propietari

6. Resultats Sessió 2. Territoris articulats

El panel de persones expertes

Persones expertes que formaven part del Panel 2

Josep A. Báguena Latorre

President de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori

Sara Mas

Sòcia de l'Estudi Mas Valiente Arquitectos i membre de l'equip de OUA Group

Ignasi Puig Ventosa

Coordinador de projectes de la Fundació ENT (Innovació Ambiental al servei de la Societat)

Moderador/a

Xavier Flores Garcia

Director general d'Infraestructures de Mobilitat de la Secretaria d'Infraestructures i Mobilitat. Departament de Territori i Sostenibilitat

Principals aportacions del Panel 2

En el [següent enllaç](#) podeu trobar íntegrament totes les aportacions realitzades pel panel d'experts 2. No obstant això, a continuació es fa un resum de les aportacions dels experts en relació a les preguntes formulades des de l'Agenda urbana de Catalunya o pel moderador del panel:

1. Avançar en la supramunicipalitat i la cooperació com a manera de superar les dificultats en: les cobertures de serveis, per a afrontar qüestions de fiscalitat o de representació política i per definir eines per a la planificació.
2. Petits municipis: disfunció en les finances públiques i el cost dels serveis.
3. Establir les necessitats de serveis de mobilitat en relació tipus de territori que han de servir per tal d'assegurar que esdevingui un element de millora de la nostra qualitat de vida i afavoreixi la competitivitat de les empreses.

4. L'articulació territorial entesa com una acció pública ha de trobar l'escala de treball, generar unes estructures de coneixement en matèria territorial i urbanística que superin el projecte urbà i que portin a una acció pública i concertada.
5. Escoltar i integrar les aportacions de la societat civil organitzada en l'enfortiment de la cohesió social.

Resultats del workshop

Les persones participants, juntament amb les persones expertes que havien format part del Panel 2, es van distribuir en 6 grups. Cada grup tenia que respondre a una de les 4 preguntes plantejades inicialment.

Preguntes sobre les que s'havien de fer aportacions en clau de reptes:	Grups que van treballar aquesta pregunta:
Petits municipis	
<i>Quines polítiques públiques cal impulsar per lluitar contra el despoblament rural?</i>	1 i 5
Aprofitar el potencial dels territoris	
<i>Com gestionar les externalitats negatives que generen els hàbitats urbans?</i>	2 i 6
Sistemes urbans	
<i>És necessari l'enfortiment de la governança territorial?</i>	3
Articulació metropolitana	
<i>És coherent el model metropolità actual amb les potencialitats territorials?</i>	4

Després de dues rondes de treball de cada grup, es van extreure les següents conclusions:

A) Principals reptes en relació als PETITS MUNICIPIS I AL DESPOBLAMENT RURAL

GRUP 1.

1. Agrupació del petits municipis. 950 municipis són molts i caldria pensar en agrupar els "micropobles" per tal de facilitar entre d'altres els problemes que poden tenir de gestió, de serveis de referència com ara els hospitals, el finançament o la disponibilitat per exemple de caixers automàtics, les possibilitats de trobar feina, la possibilitat d'implementar polítiques actives d'habitatge, facilitar l'accés a comerços i activitats i el transport a demanda.

Aquest micromunicipis s'haurien d'agrupar aprofitant les potencialitats territorials de cadascun i creant projectes específics que afavoreixin la retenció del talent i l'atracció de la població.

2. Els mitjans de comunicació tenen com a referent la vida urbana. Això no ajuda ja que sovint s'obliden de reflectir la vida als pobles.

3. El teletreball seria una solució per evitar la despoblació.

4. En molts dels nuclis rurals les segones residències arriben a desplaçar als habitants naturals d'un indret.

GRUP 5

1. Determinar àrees funcionals i planificar més en base als àmbits reals de vida de les poblacions. Per determinar aquestes àrees funcionals manca encara força informació de base. Un cop les tinguem clares ens haurem de preocupar de com garantir la qualitat de serveis i dret dins cada àrea funcional la seva intramobilitat.

2. Millorar la connectivitat física i digital/virtual d'un territori. Un territori, per molt petit que sigui si està ben connectat no es despoblarà. La connectivitat digital o virtual ens permet gestionar serveis deslocalitzadament (tals com la salut, l'educació, etc) i ens permet prestar aquests serveis en uns territoris on segurament per les seves densitats no podrien disposar de tots aquest equipaments a peu de carrer.

3. Planificar segons la potencialitat del territori. Avaluar de cada territori les seves potencialitats productives i valoritzar-les.

4. Desvincular les paraules petit municipi i despoblament. Cal mirar en cada cas quina població tenim i quin territori gestiona i veure cas per cas si ens trobem realment amb un problema de despoblament rural en tots els casos.

5. Cal una governança a nivell supramunicipal. Tenim massa municipis i necessitem una governança pensant en territoris "funcionals" i no administratius.

6. Participar de les càrregues i beneficis a nivell territorial. Per evitar d'alguna manera aquesta proliferació de polígons allà on anem, intentar coordinar aquestes intervencions a una altra escala que permeti coordinar millor les polítiques fiscals i urbanístiques.

B) Principals reptes en relació a l' APROFITAMENT DEL POTENCIAL DEL TERRITORI

GRUP 2

1. Abans de parlar dels potencials cal identificar i reconèixer els valors del territori. Cal recollir dades, analitzar-les i fent la diagnosi podem establir els potencials de cada territori. Un dels eixos vertebradors a analitzar és la connectivitat.

2. La determinació dels potencials s'ha de fer des dels territoris. Cal la implicació de la societat civil a tots els nivells (identificació /diagnòstic / planificació /gestió) de forma compartida amb els experts de cada matèria i les corresponents administracions. S'ha de treballar **apoderant a la gent**.

3. La connectivitat ha de ser en xarxa i no en una sola direcció i no ha de ser només física. Tots el territoris han de participar en aquesta xarxa oferint potencialitats i satisfent necessitats en complementarietat amb la resta. S'hauria de treballar amb criteri de proximitat: cada territori hauria d'aprofitar les seves potencialitats per satisfer fins on pugui les seves pròpies necessitats.

GRUP 6

1. El potencial d'un territori no s'ha d'entendre tant en relació a les noves implementacions sinó també a partir de **les oportunitats que genera la correcció de les deficiències de les preexistències.**

2. Identificar un nou marc d'organització territorial. Posar en el centre de la reflexió a les persones com a beneficiaris de l'aprofitament d'aquest potencial territorial . Això ens porta a identificar bé on viuen aquestes persones (nuclis petits, disseminats, conurbacions) que agrupats serien aquetes àrees funcionals que configurarien aquest nou marc organitzatiu territorial. Caldria també dissenyar tot l'aparell de gestió diferent al municipal.

3. Identificar els potencials no aprofitats. Per exemple els serveis ecosistèmics, espais d'oci, l'energia, l'agricultura vinculada a la sobirania alimentària i tots aquells àmbits d'oportunitat que genera la rehabilitació de les preexistències actuals.

4. Re-equilibri amb especial incidència en la mobilitat. Es tracta d'abordar el tema del transport públic relacionat amb tot el tema de la intermodalitat i les rutes prefixades *versus* rutes a demanda.

5. Recerca sobre les noves ocupacions que generarà l'aprofitament d'aquest nou potencial territorial. Vegeu per exemple el cas de la Conca de Tremp amb el seu Parc Geològic i l'explotació del valor dels jaciments prehistòrics

C) Principals reptes en relació als SISTEMES URBANS

GRUP 3

1. El primer que cal es disposar de dades. Les incerteses són moltes i és intensiu en dades. Necessitem poder fer un bon diagnòstic inicial d'aquests sistemes urbans sabent que poden anar canviant en la seva configuració depenent dels criteris emprats en la seva definició. En aquest sentit les administracions públiques tenen un problema perquè disposen de moltes dades útils per la gestió però no orientades per fer els estudis necessaris que caldrien per caracteritzar els sistemes urbans.

2. Informar a la ciutadania. Disposant de les dades i els estudis corresponents l'administració s'haurà de preocupar d'explicar-ho a la ciutadania.

3. Cal arribar a un consens polític i social Cal ser transparent i implicar a la ciutadania per corresponsabilitzar-se en la concepció i el seguiment dels projectes. El consens es necessari perquè les polítiques públiques que afecten als sistemes urbans són a llarg termini mentre que als ritmes polítics habituals són de curt recorregut. Necessitem que la ciutadania es faci seus aquests projectes perquè faci un control també sobre les decisions polítiques que es prenen sobre el seu territori i que l'afecten directament.

4. Fixar una estratègia global o una planificació marc com full de ruta de cara a les futures actuacions. A l'hora de proposar la planificació a futurs de necessitem també a la ciutadania per incorporar els nous valors que estan impregnant a la societat i que afecten a la governança, a les noves mobilitats i les noves tecnologies que provoquen canvis molt ràpids a la nostra societat. La resposta a aquests canvis tant ràpids s'ha de poder fer en el marc d'una estratègia comuna consensuada.

5. Passarem de la propietat dels mitjans de transport individuals al servei i a pagar per l'ús. Això ha de tenir un impacte important en la configuració dels sistemes urbans.

Menys competir i més col·laborar.

D) Principals reptes en relació a l' ARTICULACIÓ METROPOLITANA

GRUP 4

1. **Crear una identitat metropolitana per implicar la societat civil.** Es tracta de despertar la consciència d'aquesta realitat metropolitana.
2. **Anar més enllà dels límits de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.** Es tracta d'anar més enllà dels 36 municipis alhora de repensar la mobilitat o l'habitatge.
3. **Reproduir i reforçar el model d'ordenació urbanística intermunicipal amb una visió global i coordinada.** L'AMB ja ho fa en els seus 36 municipis però estaria bé reforçar aquest enfocament a la resta del territori català i aspirar a un planejament intermunicipal.
4. **Reforçar els centres urbans nodals** (com ara Manresa, Vilafranca, Martorell) per descarregar la pressió sobre l'àrea metropolitana de Barcelona. Seria una manera de re-equilibrar el territori.
5. **Polítiques socials amb més pressupost a nivell territorial que no pas municipal.** El cas de Barcelona concentra algunes iniciatives com Barcelona Activa que la resta de municipis sols poden abordar des d'una estratègia supramunicipal.
6. **Replantejar o repensar els organismes públics supramunicipals** (Diputacions, Consells Comarcals) perquè siguin més eficients.
7. A nivell català s'ha de **reconèixer la capitalitat de Barcelona i l'àrea metropolitana però també hi ha d'haver un reconeixement a la inversa.** Hi ha discrepàncies entre els participants entre en el sentit que uns proposen que cal un alcalde electe metropolità (que no surti de lògiques locals municipals) mentre que altres pensen que aquesta figura només un càrrec més dins els organismes públics supramunicipals.

- L'adjectiu "urbana" té connotacions que redueixen l'àmbit físic i mental.

7. Resultats Sessió 3. Seguretat i justícia social

El panel de persones expertes

Persones expertes que formaven part del Panel 3

Zaida Muxí

Arquitecta i professora d'Urbanisme a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona

Ismael Palacín

Director de la Fundació Jaume Bofill

Eduard Sala

Director de l'Àrea d'Acció Social de Càritas Diocesana de Barcelona

Carles Soler Iglesias

Sub-director general de Programes de Rehabilitació i Sanitat del Departament de Justícia

Moderadora

Marta Murrià

Sociòloga i cap de l'àrea de convivència i seguretat ciutadana de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona

Principals aportacions del Panel 3

En el [següent enllaç](#) podeu trobar íntegrament totes les aportacions realitzades pel panel d'experts 3. No obstant això, a continuació es fa un resum de les aportacions dels experts en relació a les preguntes formulades des de l'Agenda urbana de Catalunya o pel moderador del panel:

1. Pensar la planificació dels hàbitats urbans en clau d'espais segurs: especialment amb els usos ja que com més mixt i actiu sigui el teixit més seguretat per a les persones. Detectar aquells àmbits amb col·lectius més vulnerables o amb problemàtiques socials amb risc per a reduir els possibles efectes en la inseguretat en relació al model urbà actual.

2. En relació a les onades migratòries, cal pensar en l'acollida dels nousvinguts no només en el primer moment sinó en la seva instal·lació posterior.
3. Es vincula la (in)seguretat en relació a la marginació social, la desigualtat, les dificultats d'integració per manca d'oportunitats. Aquesta desigualtat social és el que acaba impactant en els hàbitats urbans.
4. Pensar en la manera de fer visible un mapa d'aprenentatges de la ciutat, entès com quelcom que supera l'educació, que ja s'entén com a dret bàsic, però que no proveeix només l'escola. Hi ha un aprenentatge paral·lel i necessari per als ciutadans del segle XXI que s'hauria de poder fer accessible a tots i totes. Cal repensar els equipaments on es desenvolupa.
5. Vetllar per la reinserció de les persones que de surten de la presó un cop han complert la pena per intentar evitar que no trobin oportunitats, en especial en relació a l'allotjament.

Resultats del workshop

Les persones participants, juntament amb les persones expertes que havien format part del Panel 3, es van distribuir en 4 grups. Cada grup tenia que respondre a una de les 4 preguntes plantejades inicialment.

Preguntes sobre les que s'havien de fer aportacions en clau de reptes:	Grups que van treballar aquesta pregunta:
Seguretat ciutadana	
<i>La seguretat és un vector pres en consideració en la planificació dels hàbitats urbans?</i>	1
Dret a la ciutat	
<i>Cal reconèixer en el nostre ordenament jurídic el dret a la ciutat?</i>	2
Polítiques migratòries	
<i>Com cal gestionar, a escala urbana, l'impacte de les onades migratòries?</i>	3
Ciutats socialment responsables	
<i>Com s'han de gestionar les economies informals a les ciutats?</i>	4

Després de dues rondes de treball de cada grup, es van extreure les següents conclusions:

A) Principals reptes en relació a la SEGURETAT CIUTADANA

GRUP 1,

- 1. Instaurar la renda ciutadana.**
- 2. Assegurar els serveis bàsics.**
3. Fer els **barris més heterogenis** en relació a totes les variables: cultural, renda, usos, activitats, equipaments, turisme, intergeneracional, etc..
- 4. Pacificació del trànsit:**

- ✓ Fomentant el transport públic. Això ha de comportar menys accidents, menys contaminació i més espai per la gent.
 - ✓ Traient cotxes de la ciutat. Guanyem nous espais que portaran a noves relacions entre la ciutadania.
- 5. Més inversió:**
- ✓ en informació que faci visible la rendibilitat econòmica i social de les polítiques d'inclusió)
 - ✓ en prevenció i seguiment
 - ✓ en reinserció
- 6. Treballar per la legalització de les drogues i el seu control.**
- 7. Més inversió en seguretat per evitar l'autorganització ciutadana en tasques de vigilància i els perills que comporta.** És una situació que afecta tant a la metro de Barcelona (cas del Sometents) com a alguns espais periurbans.
- 8. Evitar els espais tancats i en desús.**

B) Principals reptes en relació al DRET A LA CIUTAT

GRUP 2

- 1. El dret a la ciutat l'hem d'identificar amb disposar de certs béns i serveis com també el dret a desenvolupar-se com a persona.** Aquest dret a ciutat també està relacionat amb diferents dimensions, econòmiques (d'ingressos mínims per exemple), socials, urbanístiques i de participació. Una de les coses a promoure en totes aquestes dimensions és l'equitat.
- 2. Cal reduir les desigualtats actualment existents a les ciutats.** Cal reduir-les sobre tot entre barris i es pot fer a través de la intervenció d'organismes públics, a través de polítiques redistributives i a través de polítiques de pre-distribució, tant pública com privada.
- 3. A les ciutats aïlladament els manquen competències, recursos i altaveu per fer arribar amb contundència aquestes problemàtiques a les administracions.** Sovint, les ciutats són les que estan més properes als ciutadans però no tenen les eines per fer-hi front.
- 4. Superar la lògica municipal.** Tots aquest reptes interpel·len àrees funcionals que superen les ciutats (inclús en el cas de Barcelona). Hem d'anar cap a una ciutat d'usos mixtes i multinodal (evitar que hi hagi un gran centre que ho capturi tot) .
- 5. Fer una ciutat per les persones** que l'habitin i no com actualment passa que estan sobretot pensades pel transport privat que ho ocupa tot.

6. Els drets han d'anar vinculats a la corresponsabilitat i l'exercici d'uns deures. Per fer-ho cal incrementar la participació dels ciutadana, de les empreses i del tercer sector en els processos de decisions que els involucren amb la ciutat.

C) Principals reptes en relació les POLITIQUES MIGRATÒRIES

GRUP 3

1. Previ: modificar el discurs sobre la immigració. S'ha de fer un discurs crític sobre el discurs oficial que hi ha sobre els temes d'immigració. El discurs oficial està viciat d'origen, d'imprecisions terminològiques i de connotacions negatives sobre la immigració. Utilitzar metàfores de catàstrofes naturals com ara un "onada d'immigrants" no és apropiat.

2. Massa llunyania entre els espais de decisió i els espais on es concreten les problemàtiques relacionades amb la migració. També és important ser conscients de la disfunció que es dona entre la realitat que es viu en el territori on succeeixen els problemes i la gestió burocratitzada que se'n fa sovint de forma més externa (a nivell de la UE, Estat o les administracions de les comunitats autònomes).

3. S'ha d'educar, donar més difusió i formació. Bàsicament la discriminació està basada en el desconeixement i la ignorància de l'altre. Entendre la immigració com un problema és un error. S'ha d'entendre com una oportunitat i una aportació d'altres valors culturals a la nostra societat. Tothom des dels seus àmbits laborals hauria de fer un esforç per positivar el discurs i contribuir al canvi progressiu de percepció.

4. Generar més oportunitats laborals per les persones migrades. Cal protocolitzar de manera més eficient els itineraris d'inserció de les persones migrades per facilitar-los la possibilitat de trobar feina aviat.

5. Des de la planificació urbanística cal pensar els espais per afavorir la "barreja" social acompanyant-ho de polítiques concretes que provoquin aquesta diversitat en la posta en marxa d'activitats vinculades a aquest espai.

D) Principals reptes en relació a CIUTATS SOCIALMENT RESPONSABLES

GRUP 4

1. Una ciutat és socialment responsable si és inclusiva amb totes les persones que hi viuen. Aconseguir això és una responsabilitat de tots els ciutadans però també de tots els agents de la ciutat i especialment de l'administració local. Per part dels ciutadans és necessari retornar als valors cívics de convivència. A les ciutats avui en dia no ens coneixem i s'haurien de recuperar valors com l'ajuda mútua.

2. La ciutat socialment responsable ofereix oportunitats en tots els àmbits de la vida i ofereix moltes modalitats d'accés a l'educació, a la feina, a la salut i a l'habitatge. Ha de promoure aquestes igualtats d'oportunitats i diversificar les formes d'accés.

3. Ha de garantir espais públics segurs. Els espais públics de les nostres ciutats han de garantir-nos la seguretat ciutadana, tant en la forma com en els usos urbans. S'ha insistit en la importància de la polivalència d'ús dels equipaments públics per generar dinàmiques més riques i diverses en els espais públics.

4. Ha de promoure espais de "barreja" social (tant d'origen, com de gènere, com de nivell econòmic). Això ha de ser una política activa continuada no una variable més del disseny urbà de d'un equipament.

5. Els equipaments públics obren una oportunitat per implicar la diversitat de la comunitat d'un barri o d'una ciutat. Es posa com exemple la ciutat de Vic que ha fet un esforç de repartiment dels alumnes nouvinguts a les escoles per tal de no crear guetos. Aquesta idea es podria extrapolar a la resta d'equipaments del municipi (instal·lacions esportives o també en l'habitatge de protecció oficial que s'ha integrat en zones de renovació urbana per forçar la diversitat social).

6. Repensar el paper dels agents privats. Caldria incentivar aquelles formes econòmiques positives per la ciutat i gravar les negatives (per exemple formes de capitalisme granular com ara "Amazon" que van en contra del petit negoci local i del comerç que genera dinamisme als carrers de la ciutat). No mercantilitzar la ciutat.

Aportacions:

- Es recorda que hi ha una iniciativa recent que es diu "Edificis positius" (www.edificispositius.cat), vinculat a l'Associació Territoris Socialment Responsables que volen desenvolupar una cultura entre les comunitats de veïns d'un edifici perquè siguin agents d'implementació de polítiques públiques i de difusió de les polítiques relacionades amb el desenvolupament sostenible i

les relacionades amb les comunitats socialment responsables. Es una **nova escala en la que es poden treballar algunes polítiques.**

- També a Manresa hi ha un bon exemple d'habitatge cooperatiu en el que un conjunt de persones s'han posat d'acord per promocionar un habitatge, compartint serveis i amb la idea d'ajuda mútua entre veïns.

Barcelona, 26 de juny de 2019